

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

РАДА ЄВРОПИ

ЄВРОПЕЙСЬКИЙ СУД З ПРАВ ЛЮДИНИ

ДРУГА СЕКЦІЯ

СПРАВА «СІДЕНКО ПРОТИ УКРАЇНИ»

(Заява №19158/02)

РІШЕННЯ

СТРАСБУРГ

4 жовтня 2005 року

Це рішення стає остаточним відповідно до умов, зазначених у § 2 статті 44 Конвенції. Воно може підлягати редакційним виправленням.

У справі «Сіденко проти України»

Європейський суд з прав людини (Друга Секція), що засідав палатою у складі:

- п. Ж.-П. КОСТА (Mr J.-P. COSTA), *Голова*,
- п. І. КАБРАЛ БАРРЕТО (Mr I. CABRAL BARRETO),
- п. В. БУТКЕВИЧ (Mr V. BUTKEVYCH),
- пані А. МУЛАРОНІ (Mrs A. MULARONI),
- пані Е. ФУРА-СЕНДСТРЬОМ (Mrs E. FURA-SANDSTRÖM),
- пані Д. ЙОЧЕНЕ (Ms. D. JOČIENĚ),
- п. Д. ПОПОВІЧ (Mr. D. POPOVIČ) *судді*,

та пані С. ДОЛЛЄ (Mrs S. DOLLÉ), *секретар Секції*,

після обговорення у нарадчій кімнаті, що відбулося 13 жовтня 2005 року, вносить таке рішення, що було прийняте того ж дня:

ПРОЦЕДУРА

1. Справа порушена проти України за заявою (№ 19158/02), що була подана громадянином України паном Анатолієм Миколайовичем Сіденком («заявник») 26 квітня 2002 року відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основних свобод («Конвенція»).

2. Уряд України («Уряд») представлений своїм Уповноваженим пані В. Лутковською, Міністерство юстиції України.

3.12 листопада Друга Секція прийняла рішення надіслати заяву на комунікацію з Урядом. Згідно з положеннями п. 3 статті 29 Конвенції Суд вирішив одночасно розглядати прийнятність та суть скарги.

ЩОДО ФАКТІВ

I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ

4. Заявник народився у 1947 році та проживає у с. Новоградівка, Україна.

5. Рішеннями від 23 березня та 19 липня суд Новоградівки задовольнив позов заявника, поданий проти його колишнього працедавця шахти «1/3 Новоградівська» (державне акціонерне товариство) щодо виплати заборгованості по заробітній платі, та наказав останньому виплатити йому відповідно суму в розмірі 2305,71 грн.¹ та суму в розмірі 1569,51 грн.².

6. У лютому 2001 року заявник отримав суму в розмірі 200 грн. як виконання судового рішення від 19 липня 2000 року.

7. Через те, що судові рішення залишалися не виконаними, заявник у серпні 2001 року подав позов проти відділу державної виконавчої служби до суду того ж населеного пункту.

8. Рішенням від 29 серпня 2001 року суд відхилив позов заявника через необґрунтованість. Суд взяв до уваги те, що на банківські рахунки шахти було накладено арешт, та те, що заявника було внесено до списку стягувачів за номерами 151 та 192, а також те, що вимоги

¹ Приблизно 377 ЄВРО

² Приблизно 256 ЄВРО

кредиторів будуть задоволені у порядку черги по мірі того, як на рахунки товариства-боржника будуть поступати кошти. З іншого боку, суд посилався на рішення Донецького обласного арбітражного суду від 30 серпня 2000 року та 14 травня 2001 року, що наказували державній виконавчій службі продати спірне майно шахти через процедуру банкрутства, що тривала.

9. Заявник подав апеляцію проти цього рішення до Донецького обласного апеляційного суду, який своєю ухвалою від 5 листопада 2001 року підтвердив відповідне рішення. Заявник подав касаційну скаргу до Верховного Суду України, який своїм рішенням від 22 лютого 2002 року відмовив у перегляді рішень та ухвал, що оскаржувалися, не виявивши жодних ознак не правильного застосування національного законодавства.

10. У листі від 12 вересня 2002 року голова відділу державної виконавчої служби у с. Новоградівка поінформував заявника, що Закон України № 2864-III «Про введення мораторію на примусову реалізацію майна» (набрав чинності 26 грудня 2001 року) забороняв продаж майна підприємств, 25 % і більше акцій яких належать державі, для виплати боргів.

11. Своїм рішенням від 23 грудня 2002 року Донецький обласний господарський суд наказав відділу державної виконавчої служби у с. Новоградівка накладти арешт на банківські рахунки шахти-боржника.

12. У лютому 2003 року шахта «Новоградівська» та багато інших були об'єднані в одне державне підприємство «Селидіввугілля». Рішенням від 18 грудня 2003 року суд Новоградівки виніс рішення про передачу їх зобов'язань їхньому наступнику — «Селидіввугілля».

13. 29 квітня 2004 року заявник отримав всю суму, що йому присуджена судовим рішенням від 19 липня 2000 року, а державний виконавець закрити виконавче провадження зазначеного рішення.

14. Впродовж лютого-серпня 2004 року заявник отримав траншами всю суму, що йому належала відповідно до судового рішення від 23 березня 2000 року. Рішенням від 9 серпня 2004 року виконавче провадження зазначеного судового рішення було закрито, про що заявника було повідомлено у листі державної виконавчої служби від 28 квітня 2005 року.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО

15. Відповідне національне законодавство зазначене в ухвалі «Ромашов проти України» (заява № 67534/01, від 27 липня 2004 року).

ЩОДО ПРАВА

I. СУТЬ СПРАВИ

16. У своїй заяві заявник скаржиться на порушення його прав, що впливають з п.1 статті 2, п.1 статті 4 та п.1 статті 6 Конвенції. У своїх зауваженнях у відповідь на зауваження Уряду від 3 травня 2004 року заявник спершу посилається на статтю 1 Першого Протоколу щодо тривалого невиконання судових рішень від 23 березня та 19 липня 2000 року.

17. Суд нагадує, що ця заява була повідомлена згідно із процедурою розгляду разом з прийнятністю до розгляду, а також розгляду по суті, відповідно до п.3 статті 29 Конвенції. Отже, Суд встановлює, що недоречно проводити вивчення претензій, що були пред'явлені після повідомлення справи Уряду-відповідачу (див., *mutatis mutandis*, «*Сокур проти України*», заява № 29439/02, § 25, від 26 квітня 2005 року).

II. ЩОДО ПРИЙНЯТНОСТІ

18. Заявник скаржився на тривале невиконання судових рішень, винесених на його користь. Він вважає, що заявлена ситуація порушує його право на справедливий судовий розгляд впродовж розумного строку та розглядає це як обмеження та як перешкоду його праву на гідний рівень життя. Він посилається також на формулювання п.1 статті 2, п.1 статті 4 та п.1 статті 6 Конвенції:

Стаття 2 § 1

«1. Право кожного на життя охороняється законом. (...)»

Стаття 4 § 1

«1. Ніхто не може триматися в рабстві або в підневільному стані. (...)»

Стаття 6 § 1

«Кожен при вирішенні питання щодо його цивільних прав та обов'язків (...), має право на справедливий і відкритий розгляд упродовж розумного строку незалежним і безстороннім судом, встановленим законом».

A. Щодо прийнятності скарг відповідно до п. 1 статті 2, п. 1 статті 4 Конвенції

19. Суд нагадує, що він вже відхиляв подібні скарги, що були заявлені заявниками у справах щодо невиконання судових рішень (див. «*Сокур проти України*» (рішення), заява № 29432/02, від 26 листопада 2002 року; ухвала «*Василенков проти України*», заява № 19872/02, §§ 18-20, від 3 травня 2005 року). Суд не вбачає жодних підстав для іншого висновку у цьому випадку. Звідси впливає, що ця частина заяви є явно необґрунтованою та має бути відхилена відповідно до п.3 та п.4 статті 35 Конвенції.

В. Щодо прийнятності скарг відповідно до п.1 статті 6 Конвенції

20. Уряд дорікає заявнику, що той не вичерпав, як цього вимагає стаття 35 Конвенції, національні засоби правового захисту, а саме, що той не подав позов до суду проти товариства-боржника, а також щодо індексації суми, присудженої йому відповідно до судового рішення, зважаючи на рівень інфляції.

21. Заявник зауважує, що він використав засоби оскарження бездіяльності державної виконавчої служби. Стосовно вимоги про індексацію, згадану Урядом, виявляється, що таке оскарження недоступне та могло бути здійсненим лише після виконання відповідного судового рішення і не може відшкодувати заявнику шкоди.

22. Суд встановив, що фактично вимога про індексацію сум, присуджених відповідно до судових рішень, не може прискорити процедуру виконання останніх. Більше того, зважаючи на те, що оскарження знову передбачає товариство-боржника, та на те, що судові рішення, винесене проти нього, залишалося невиконаним через відсутність коштів в останнього, Суд не переконався у тому, що вимога про індексацію надавала позивачу, ані практично, ані теоретично, перспектив отримання встановленої компенсації, яка б була здійснена швидко та адекватно (див. ухвалу «*Черняєв проти України*», заява № 15366/03, § 25, від 26 липня 2005 року). Отже, необхідно відкинути попереднє зауваження Уряду.

23. Суд встановив, у світлі доводів сторін з цього приводу, що скарги відповідно до п.1 статті 6 Конвенції порушують серйозні питання фактів та права, які не можуть бути вирішені на цьому етапі вивчення заяви та вимагають більш глибокого вивчення; з цього випливає, що ці скарги не бути визначені як явно необґрунтовані у значенні п. 3 статті 35 Конвенції. Жодних інших підстав для визнання заяви непринятною встановлено не було.

III. ЩОДО СТВЕРДЖУВАНОВОГО ПОРУШЕННЯ П. 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

24. У своїх зауваженнях Уряд висунув доводи, подібні до тих, що були у справах *Ромашов*, *Войтенко* та *Сокур*, які мали на меті довести відсутність порушення п.1 статті 6 Конвенції (див. вищезгадану *Ромашов*, § 37, «*Войтенко проти України*», заява № 18966/02, § 37, від 29 червня 2004 року; вищезгадану *Сокур*, § 28).

25. Заявник заперечив заяви Уряду.

26. Суд передусім нагадує, що державний орган не може посылатися на відсутність ресурсів для виплати боргу, що ґрунтується на судовому рішенні (див. «*Бурдов проти Росії*», заява № 59498/00, § 35, СЕОН 2002-III). З того часу, утримуючись впродовж приблизно трьох років і десяти місяців від вживання заходів, необхідних для виконання судових рішень, винесених з цього приводу, українські державні органи частково порушили положення п. 1 статті 6 Конвенції щодо своєї ефективної роботи.

27. Цього достатньо Суду, щоб зробити висновок про те, що п. 1 статті 6 не було дотримано в цьому випадку.

IV. ЩОДО ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

28. Відповідно до статті 41 Конвенції,

«Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткову компенсацію, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію».

A. Шкода

29. Суд підкреслює, що відповідно до статті 60 Регламенту Суду будь-яка вимога щодо справедливої сатисфакції має бути пронумерована та класифікована, а також бути поданою у письмовому вигляді та супроводжуватися підтверджуючими документами, без яких Суд може відхилити вимогу повністю або частково.

30. У своїх зауваженнях заявник зажадав суму в розмірі приблизно 394 ЄВРО, що дорівнює несплаченій сумі відповідно до судових рішень, прийнятих на його користь. Нагадуючи про негативні наслідки інфляції для сум, присуджених цими судовими рішеннями, він вимагає суму в розмірі 300 ЄВРО для відшкодування матеріальної шкоди, а також суму в розмірі 7000 ЄВРО для відшкодування моральної шкоди, якої він зазнав.

31. Відповідно до позиції Уряду не існує причинно-наслідкового зв'язку між заявленою матеріальною шкодою та обставинами справи. Уряд наголошує, що заявник не надав документального підтвердження своїх вимог. Він вважає надмірними претензії, висловлені щодо моральної шкоди, та що можливе визнання факту порушення п. 1 статті 6 Конвенції надасть йому достатню справедливую сатисфакцію.

32. Що стосується матеріальної шкоди, що пов'язана з проміжком часу, впродовж якого рішення від 23 березня та 19 липня 2000 року не виконувалися, Суд визнає, що заявник зазнав певної шкоди через це внаслідок інфляції. Суд вважає, що сума, яку вимагає заявник для відшкодування моральної шкоди, є надмірною (див. ухвалу «*Ернестіна Цулло проти Італії*», заява № 64897/01, § 26, від 10 листопада 2004 року). Суд на засадах справедливості та відповідно до статті 41 присуджує заявнику суму в розмірі 3500 ЄВРО за всю зазанану шкоду.

B. Судові витрати

33. Заявник не зробив жодної вимоги з цього приводу.

C. Пеня

34. Суд вважає належним, щоб відсоткова ставка ґрунтувалася на граничній ставці Європейського центрального банку, до якої повинні бути додані три відсоткові пункти.

НА ЦИХ ПІДСТАВАХ СУД ОДНОСТАЙНО

1. *Визнає* заяву прийнятною стосовно скарг відповідно до п. 1 статті 6 Конвенції та непринятною стосовно іншого;
2. *Стверджує*, що відбулося порушення п. 1 статті 6 Конвенції;
3. *Стверджує*
  - а) що держава-відповідач повинна сплатити заявнику протягом трьох місяців від дати, коли ця ухвала набере статусу остаточної, відповідно до § 2 статті 44 Конвенції, суму в розмірі 3500 ЄВРО (три тисячі п'ятсот євро) за матеріальну та моральну шкоду, яка має бути конвертована в українську гривню за курсом на дату сплати, враховуючи будь-який податок, що може бути утриманий;
  - б) що після закінчення вищезазначеного терміну та доки не буде сплачена, ця сума буде збільшуватися на розмір пені, яка ґрунтується на граничній ставці Європейського центрального банку плюс три відсоткові пункти, що нараховується впродовж цього терміну;
4. *Відхиляє* вимогу щодо справедливої сатисфакції за інше.

Вчинено французькою мовою, повідомлено в письмовій формі 4 жовтня 2005 року відповідно до п.п. 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

С. ДОЛЛЄ

Ж.-П. КОСТА

Секретар

Голова